

JE LI VAŽNIJE RADNO MJESTO ILI ZDRAVLJE

T

užiteljstvo u gradu Tarantu na jugu Italije donijelo je odluku o zatvaranju čeličane Ilva – koja zapošljava 12.000 ljudi i još toliko u sekundarnoj proizvodnji – jer zagađuje okoliš. Čeličanu s pet visokih peći, najveću u Europi (istina na Starom kontinentu čeličane su davno zatvorene) treba zatvoriti jer u Tarantu ima 30 posto oboljelih od raka više od talijanskog prosjeka, jer dimnjaci ispuštaju plinove štetne za zdravlje čovjeka. Sindikati su podijeljeni premda je većina onih koji drže da čeličanu treba ostaviti zbog radnih mjesta. Grad, čiji je centar mnogo manji od površine koju zauzima čeličana, podijeljen je. Dio je za rad čeličane jer se time jamči radno mjesto ocu obitelji, a dio je za zatvaranje jer će dijete te iste obitelji oboljeti. Je li važnije radno mjesto ili zdravlje?

Godinama se od vlasnika čeličane, obitelji Riva (braća Emilio i Adriano Riva 1954. osnovali tvrtku za proizvodnju željeza, a devedesetih godina otkupili su državne željezare i čeličane, pa tako i onu u Tarantu), tražilo da osuvremene proizvodnju, odnosno da pročišćuju plinove koji izlaze iz bezbrojnih dimnjaka. Nešto je učinjeno, malo su i potkupili zdravstvenu inspekciju, koja je izdavala dozvole za nastavak proizvodnje, a bilo je i nekoliko upozorenja tužiteljstva da će biti zatraženo gašenje visokih peći ako se štetne tvari u plinovima ne smanje na dopuštenu razinu. Vjerojatno smatrajući da se sudstvo neće odlučiti na tu ekstremnu mjeru, zatvaranje golemog industrijskog kompleksa, vlasnici tvrtke Ilva nisu napravili zadovoljavajući plan zaštite okoliša kakav se od njih tražio. Sud je zapovjedio gašenje visokih peći i uhićenje sadašnjih vlasnika Ilve, Emilija Rive i njegovog sina Nicole Rive, kao i druge čelnike tvrtke.

Radnici već danima prosvjeduju zbog naloga za zatvaranje čeličane. Kažu da će ostati na cesti, bez posla, i pitaju i sebe i vlasti kako će prehraniti obitelj. Vlada je voljna iz državne blagajne izdvojiti neka sredstva za obnovu čeličane, za njezino ekološko ozdravljenje kako ne bi bila štetna za stanovništvo. Vjerojatno će se pronaći neko rješenje premda ima sve više onih koji drže, ali ne samo zbog zaštite okolice, kako takve čeličane Italiji nisu potrebne. Istina Italija bi za uvoz čelika u slučaju gašenja Ilve trebala godišnje

trošiti dodatnih šest milijardi eura, ali proizvodnja se čelika u Europi, kažu mnogi, više ne isplati.

U četvrtak, 11. listopada, sud mjesta Velletrijs pokraj Rima zatvorio je cementaru Italcementi u obližnjem mjestu Colleferru te optužio direktora tvrtke Alfreda Vitalea za kršenje zakona koji propisuje količinu štetnih tvari koje se mogu ispustiti u zrak.

U Italiji ima oko 60 tvornica (među kojima su neke već godinama zatvorene, ali i otpaci u njima zagađuju zrak) koje štete zdravlju. Među njima je, na primjer, i golema rafinerija u Margheri pokraj Venecije. Sve te tvrtke koje još proizvode i usto zagađuju okoliš ili će morati zatvoriti proizvodnju ili uložiti sredstva u zaštitu okoliša. Jer, ne samo što tvornice, po talijanskim zakonima, zagađuju okoliš već će Italija mora plaćati kazne Europskoj uniji zbog zagađivanja.

Što bi se dogodilo kada bi neki pravobranitelj u Hrvatskoj na osnovi zakona o zaštiti zdravlja ljudi zatražilo zatvaranje neke tvornice? Da ne nabrajamo zagađivače, spomenimo samo kako se u Bakru pokraj Rijeke i dalje iskrcava ugljen (vjerojatno za željezaru u Si-

**Društvo se trebalo
industrijski razvijati,
a ako netko i oboli
ili prerano umre,
nije bilo bitno. Takvo
razmišljanje više nije
normalno ni ljudski,
a nije ni razvojno**

sku) čija crna prašina pokriva poznati gradić po pomorskoj školi i ulazi u pluća mještana. Zašto se, pa i sudskim putem, ne zatraži zaštita okolice?

Nekada se nije gledalo na zdravlje ljudi, već na industrijsku proizvodnju. Ta su vremena prošla. Prošlo je doba prvobitnog industrijskog društva kojem je bitnija proizvodnja od zdravlja ljudi. Društvo se trebalo industrijski razvijati, a ako netko pritom i oboli ili prerano umre, nije bilo bitno. Takvo razmišljanje više nije normalno, nije ljudski, nije ni razvojno. Društvo se može razvijati, jamčiti posao očevima a istodobno jamčiti zdravlje njihovim sinovima. Za takve korake, da bismo imali čist i bistar zrak, treba imati i bistré misli.

/ impressum /

Večernji list, glavni urednik: Goran Ogurlić,
urednik Obzora: Zdravko Milinović, pomoćnici: Nataša Vlašić/VLM, Branka Osmec,
art direktor: Tomislav Botič, grafika: Ivan Glad